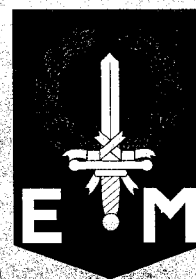

INFO-SCOOP

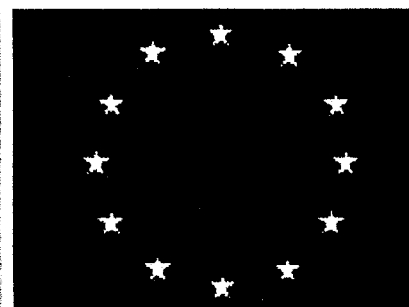
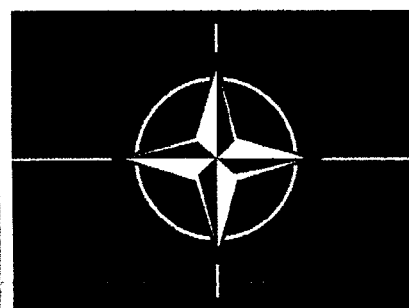
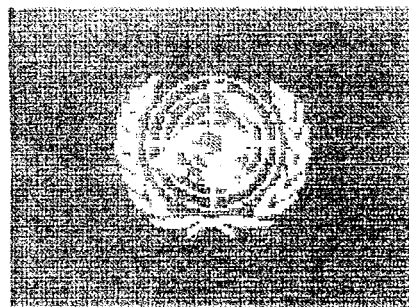
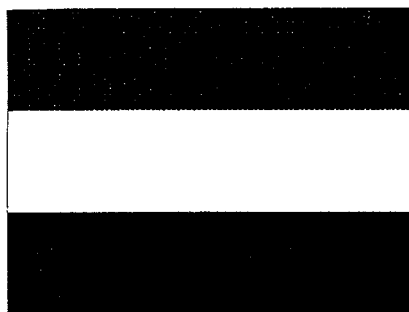
INL

004586

5
7

INHOUDSOPGAVE

VAN DE REDACTIE	2
COLOFON;	2
GEBEURTENISSEN MET BETREKKING TOT VOORMALIG- JOEGOSLAVIË VAN 18 T/M 31 MAART 1996	3
WAPENSMOKKEL EN INLICHTINGEN IN BOSNIË-HERCEGOVINA	3
OOST-SLAVONIË	3
KLEIN-JOEGOSLAVIË	3
BOSNIË-HERCEGOVINA POLITIEK	3
BOSNIË-HERCEGOVINA MILITAIR / NAVO	5
IMPLEMENTATION FORCE (IFOR)	5
NOORD-OOST BOSNIË- HERCEGOVINA / IFOR (US)-SECTOR	6
WEST BOSNIË-HERCEGOVINA / IFOR (UK)-SECTOR	6
ZUID-OOST BOSNIË-HERCEGOVINA / IFOR (FR)-SECTOR	7
VERENIGDE NATIES	7
EUROPESE UNIE	8
TURKEN (MOSLIMS) EN CHRISTENEN, EEN WANDELING DOOR / HERHALING VAN DE GESCHIEDENIS?	9
KOSOVO-ALBANEZEN	10
OVERZICHT ISRAËL VAN 18 MAART TOT 1 APRIL 1996	12
INLICHTINGEN-PROBLEEM IS 'UITDAGING' ?	12
RAPPORTAGE VEILIGHEIDSDIENSTEN	12
INLICHTINGEN-PROBLEEM IS 'UITDAGING'	13
HIGHLIGHTS	15
PLO-POLITIEKE UITSPRAKEN	17
INFO-SCOOP SPECIAL	19
WAT ZIJN 'KATOESJA'-RAKETTEN ?	19

VAN DE REDACTIE

Elnt P.W.T.S Menting

In de colofon staat aangegeven dat de Info-Scoop tweewekelijks wordt uitgegeven door 101 Mipel. Daar gaat verandering inkomen. Gezien de gewijzigde taakstelling van 101 Mipel zal de Info-Scoop minder vaak (getracht wordt eens per maand) en in afgeslankte vorm worden uitgebracht. Gedacht wordt om de Info-Scoop in de vorm van een Info-Special uit te geven. In deze specials zullen wij u op de hoogte houden van de belangrijkste gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan in een bepaald land waar voorheen in de Info-Scoop ook aandacht aan werd besteed zoals bijvoorbeeld het voormalige Joegoslavië of Israël.

Wat treft u aan in deze Info-Scoop? De belangrijkste gebeurtenissen in het voormalige Joegoslavië over de periode 18 t/m 31 maart zijn in een samenvatting door de Elnt van Elk neer geschreven. Het vrijlaten van de krijgsgevangenen zoals afgesproken in het Akkoord van DAYTON verloopt moeizaam maar door te dreigen met het opschorten van financiële steun voor de herbouw van Bosnië-Herzegovina is de uitwisseling van krijgsgevangenen weer op gang gekomen. In het oog springend is ook het verhaal met betrekking tot handel en economie tussen de drie strijdende partijen tijdens de Derde Balkan-oorlog. Tijdens de oorlog is er driftig van elkaars diensten gebruik gemaakt.

Zoals al eerder aangegeven in Info-Scoop 6, wandelen we samen met Adjudant de Waart in deze Info-Scoop door de geschiedenis van Europa, met name gericht op de Balkan en uiteindelijk kan de vraag worden gesteld of vroeger of later de geschiedenis zich herhaald en het Westen opnieuw wordt geconfronteerd met een groter Balkan conflict, namelijk: "De Derde Wereld Oorlog".

Het zijn trouwens gevaarlijke, verwarrende dagen voor Israël. Veiligheid heeft nu de hoogste prioriteit. Premier Peres kan zich een nieuw débâcle, met de a.s. verkiezingen voor de deur, niet veroorloven. De Israëlische samenwerking met de veiligheidsdienst van Yassar Arafat is, door de recente zelfmoordaanslagen, in feite aan de PLO-leider opgedrongen. In het "OVERZICHT ISRAËL" gaat de Elnt van Amerom dieper in op het Israëlisch inlichtingen probleem. De nieuwe samenwerking tussen de inlichtingendiensten van de Arabische landen met Israël, waar tot voor kort geen contact mee was, betekent voor Israël verlies van controle en grote afhankelijkheid tot het verkrijgen van "gevoelige" informatie.

Naar aanleiding van een recente raket aanval met Katoesja-raketten op Noord-Israël hebben wij de Owi Danens (bureau technische inlichtingen) bereid gevonden om wat naslag werk te verrichten met betrekking tot de technische gegevens van deze raket. In zijn info-special geeft hij in een korte beschrijving de werking en de wijze waarop een Katoesja raket kan worden afgevuurd, weer. Zoals ook aangegeven in de colofon is de Info-Scoop volledig samengesteld uit open bronnen. Indien er uwerzijds op- of aanmerkingen zijn over de inhoud van deze publikatie, wordt u verzocht contact op te nemen met één van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).

COLOFON;

INFO-SCOOP is een tweewekelijkse uitgave van 101 Mipel

Adres: Simon Stevinkazerne, MPC 41 A, Postbus 9012, 6710 HC Ede

Telefoon: 0318-683055

Redactie: Maj H.J. Jacobs, Elnt P.W.T.S. Menting, Sgt1 A. Wever

INFO-SCOOP wordt verzonden aan die instanties welke functioneel belang hebben bij actuele informatie

De inhoud van de **INFO-SCOOP** is volledig samengesteld uit open bronnen. Overname uit deze publikatie is toegestaan mits de bron wordt vermeld.

WAPENSMOKKEL EN INLICHTINGEN IN BOSNIË-HERCEGOVINA

Elnt van Elk

In deze samenvatting wordt de situatie van 18 t/m 31 maart 1996 geschetst. Naast het optreden van IFOR is de behandeling als volgt onderverdeeld:

Oost-Slavonië

Klein-Joegoslavië (Servië en Montenegro)

Bosnië-Hercegovina Politiek

Bosnië-Hercegovina Militair / NAVO

Noord-oost Bosnië-Hercegovina:

IFOR (US)-sector

West Bosnië-Hercegovina:

IFOR (UK)-sector

Zuid-oost Bosnië-Hercegovina:

IFOR (FR)-sector

Verenigde Naties

Europese Unie

Voor dit overzicht is o.a. gebruik gemaakt van de volgende periodieken: de Volkskrant, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad, De Telegraaf, de Gelderlander, Nieuwsblad van het Noorden, Veluws Dagblad, Reformatorisch Dagblad, Trouw, The International Herald Tribune, Frankfurter Allgemeine Zeitung en The Times.

OOST-SLAVONIË

De Amerikaanse VN-ambassadrice Madeleine Albright heeft op 21 maart de stad Vukovar in Oost-Slavonië bezocht. Tijdens een rondgang door de stad is zij met stenen bekogeld en uitgescholden voor "faciste" en "heks". Bij dit alles keek de Servische politie glimlachend toe. Vukovar is voor het grootste gedeelte verwoest tijdens de inname in de herfst van 1991 en in handen van Servische Kroaten. Het gebied moet voor eind 1997 weer onder Kroatisch gezag komen. Mevrouw Albright zei aan het eind van haar rondgang door de stad dat de reacties van de bevolking haar niet verbaasden.

KLEIN-JOEGOSLAVIË

(Servië en Montenegro)

Volgens Clint Williamson, een medewerker van hoofd aanklager Goldstone van het VN-tribunaal, gedraagt de regering van Klein-Joegoslavië zich crimineel. Omdat zij weigeren de drie Servische officieren Mrksic, Radic en Slijvancanin, uit te leveren aan het Internationale Tribunaal. Dit drietal wordt beschuldigd van oorlogsmisdaden in Vukovar in november 1991. JNA (Leger Kl-Joegoslavië)-militairen zouden onder hun leiding na de verovering van de stad 260 niet-Servische mannen hebben vermoord. Williamson verzocht de president van het Tribunaal de Veiligheidsraad van de VN te informeren over het gebrek aan medewerking door de regering in Belgrado.

BOSNIË-HERCEGOVINA POLITIEK

Vooraanstaande westerse landen van de Contactgroep voor Bosnië-Hercegovina, waaronder Duitsland, hebben maandag 18 maart in Genève de vertegenwoordigers van Bosnië-Hercegovina, Servië en Kroatië aangemaand om het vredesproces op de Balkan niet op het spel te zetten. Partijen werden opgeroepen om de overeengekomen akkoorden in DAYTON niet langer te verwaarlozen. De Russen hebben niet deelgenomen aan deze bijeenkomst. De Russische Minister van Buitenlandse Zaken, Jevgeni Primakov, was zelfs door z'n ambtgenoot Warren Christopher niet te overtuigen van het belang van deze ingelaste bijeenkomst. Volgens Primakov was het onnodig om deze vergadering te beleggen, aangezien later deze maand al een bijeenkomst van de Contactgroep gepland stond op 23 maart in Moskou.

Servische President Milosevic maakte in deze vergadering bekend dat het ci-

viele luchtverkeer tussen Servië en Bosnië weer op gang gaat komen. Er komt een verbinding van Belgrado naar Sarajevo en Banja Luka.

Op een internationale conferentie voor de wederopbouw van Bosnië heeft de Bosnische Premier, Hasan Muratovic, gezegd dat voor deze wederopbouw van zijn land zestien miljard dollar nodig is. Van dit bedrag is 5,1 miljard op korte termijn noodzakelijk. Muratovic zei dat de gehele economische infra-structuur van Sarajevo en 65 % van de industrie in heel Bosnië verwoest is. De totale economische schade bedraagt tachtig miljard dollar volgens zijn zeggen.

Op de conferentie van de Contactgroep in Moskou op 23 maart j.l. heeft de Amerikaanse Minister van buitenlandse Zaken Warren Christopher verklaard dat de NATO-troepen behulpzaam kunnen zijn bij de wederopbouw van Bosnië-Hercegovina. Hij deed evenwel geen concrete voorstellen.

MASSAGRAVEN

Een onderzoekscommissie van de Bosnische regering heeft in NW-Bosnië opnieuw een massagraf ontdekt. Dit graf, een grot, waar vermoedelijk meer dan 100 moslim-Kroatische lichamen liggen is gevonden nabij het voormalig Servisch concentratiekamp Omarska nabij Lusci Palanka, zo'n 50 km ten oosten van Bihac. Overlevenden uit het kamp verklaarden dat er dagelijks mensen vermoord en verbrand werden door de Servische militairen.

Britse genie-soldaten van de IFOR-vredesmacht hebben tijdens de aanleg van een noodbrug nabij Sanski Most half vergane menselijke resten gevonden.

Ten westen van Kljuc werd in Moslim gebied een massagraf aangewezen door de plaatselijke bevolking. Op de algemene begraafplaats van Mrkonjic Grad wezen soldaten van het Bosnisch-Kroatisch leger een graf aan, waar volgens hun zeggen ongeveer 150 mensen begraven liggen. Ze toonden aan de IFOR-soldaten lijsten met ongeveer 150 namen van moslims en Serviërs die er begraven liggen. In de graven liggen waarschijnlijk slachtof-

fers van oorlogsmisdrijven, want een huis tegenover de begraafplaats werd door de Bosnisch-Kroatische soldaten gebruikt als een executieplaats. De VN-organisatie voor de mensenrechten heeft aangekondigd dat de graven pas geopend zullen worden als de vorst uit de grond is.

VRIJLATING VAN KRIJGSGEVANGENEN

Zoals afgesproken in het Akkoord van DAYTON hadden alle krijgsgevangenen op 19 januari 1996 overgedragen moet zijn aan hun respectievelijke regeringen. Dit is nooit volledig uitgevoerd. De conferentie van de Contactgroep op 23 maart j.l. in Moskou heeft druk gezet op de uitwisseling van krijgsgevangenen door te dreigen met het opschorten van financiële middelen voor de herbouw van Bosnië-Herzegovina.

Hierop heeft de Bosnische regering op zaterdag 23 maart j.l. 109 Servische krijgsgevangenen vrijgelaten. Zij zaten gevangen in de gevangenis van Tuzla en zijn per bus naar door de Serven gecontroleerd gebied gebracht en daar vrijgelaten.

de Telegraaf, 25 maart 1996

Het Rode Kruis in Sarajevo heeft bekend gemaakt dat op maandag tien Serven uit de gevangenis van Mostar zijn vrijgelaten. Ambassadeur Michael Steiner, plaatsvervanger van Carl Bildt, verklaarde dat Bosnische Serviërs beloofd hebben om 28 gevan-

genen vrij te laten op dinsdag 26 maart. De toezeggingen zijn een voortvloeisel van de aangescherpte afspraken van de Geneefse conferentie van afgelopen week. Als deze gevangenen vrij zijn worden nog steeds 62 van oorlogsmisdaden verdachte personen vastgehouden door de strijdende partijen. Volgens IFOR generaal Andrew Cumming zullen zij als "wis-selgeld" gebruikt worden.

BOSNIË-HERCEGOVINA HANDEL EN ECONOMIE

"Business-as-usual", is de kreet die het Servische weekblad VREME gebruikt in zijn artikel over de handel van de drie strijdende partijen tijdens de Derde Balkan-oorlog. Tijdens de oorlog is er over en weer van elkaars diensten gebruik gemaakt. Er was echter één beperking; alle geleverde goederen dienden contant en in "harde" valuta betaald te worden. Smokkelcentra bij uitstek waren Velika-Kladusa en Kiseljak. Kort geleden kwamen de voormannen van de strijdende groeperingen samen onder internationaal auspiciën om te praten over hun economie. Dit gebeurde in de door Serven

gedomineerde stad Banja Luka. Het weekblad VREME maakt de volgende kanttekening: "De leiders zijn vergeten dat zij tijdens de oorlog een goed florerende handel hadden". Ook haalt het blad een aantal voorbeelden aan. In 1993 betaalde het Moslim leger

20.000 D-Mark aan de Bosnische-Serviërs in Herzegovina om de manschappen van de HVO (Kroatische Leger) met artillerie te bestoken. Toen de beschieting de afgesproken tijdstippen overschreed, telefoneerden moslim officieren met de Serviërs en kregen als antwoord dat het een toegift was. In '93/'94 bereikte de uitwisseling van diensten hun hoogtepunt; Servische soldaten droegen Kroatische uniformen bij de beschieting van moslimtroepen door Servische tanks. De wedde van deze soldaten bedroeg 150 D-Mark de man. In de Cazin-regio deden Kroaten en Serviërs goede zaken met elkaar. Beide partijen kochten op grote schaal wapentuig van de moslims in Sarajevo en van de "afvallige" zakenman Fikret Abdic en van de opstandige Serviërs in de Krajina. Nog een voorval; de Bosnisch-Servische Republiek van Karadzic en Gen Mladic kochten 14.000 ton brandstof uit Kroatische voorraden. De Servische tankauto's wisselden hun nummerplaten om voor Kroatische, reden naar Split, werden volgetankt en reden terug naar Servisch gebied. Vlak voor de aankomst werden de nummerplaten weer omgewisseld. VREME vestigt de aandacht op de lucratieve wapenhandel tijdens deze Derde Balkan-oorlog. Ook de betrokkenheid van Slovenië stelt ze hierbij aan de kaak. Dit land zou 120 ton wapens voor Bosnië-Herzegovina "ontdekt" hebben op het vliegveld van Maribor. De ex-President Hasan Cengic van Bosnië licht dit incident toe. "Wij betaalden de Slovenen met klinkende munt, zonder enig schriftelijk bewijs. Onze tegenpartij leverde 30.000 à 35.000 geweren en enige honderden pistolen. De kosten van deze transactie beliep ongeveer 1,6 miljoen D-mark. Een sail-lant detail is de illegale wapenhandel aan UNPROFOR-eenheden. Even nadat UNPROFOR-eenheden in het gebied ontplooid waren werden door particuliere wapenhandelaren bajonetten (20 \$), handgranaten (10 - 15 \$) en pistoolmunitie (1 à 2 \$) aangeboden. VREME vraagt zich af waarom de "vredeshandhavers" dit wapentuig opkochten. Eind 1993 vond de Oostenrijkse douane het antwoord.

Plusminus zestig afgeloste Blauwhelmen uit Tsjechië, keerden in drie bussen terug naar hun vaderland. Tijdens de controle aan de Oostenrijkse grens vonden de douaniers in de bagage van deze soldaten een pistool, pistoolmunitie en een zestal handgranaten. Jammer genoeg heeft VREME dit incident niet verder onderzocht. Ook blijkt dat de Serviërs gouden tijden beleefden in deze periode, want de moslims, als slechtst uitgeruste partij, waren bereid het meeste geld op tafel te leggen voor de aanschaf van hun materieel. Uit het schier onuitputtelijke arsenaal dat de Bosnische Serviërs erfden van de JVA, "verdween" volgens analisten ongeveer 60 % en nog hielden ze voldoende over voor hun eigen oorlog. Vandaag de dag klagen particuliere handelaren uit de Krajina dat "de Albanezen zelfs niets meer af willen nemen"; aldus VREME. Ook de handel in drugs loopt volgens VREME parallel aan deze handel in wapentuig. Tijdens hevige gevechten in oktober 1993 vuurden Bosnische troepen granaten met marihuana naar de rechteroever van de rivier de Neretva in Mostar. Het duurde niet lang of de Kroaten retournerden granaten die gevuld waren met sigaretten. Medio 1993 werd heroïne in Sarajevo verkocht voor 50 - 70 D-Mark per gram en in Belgrado zelfs al 100 D-Mark per gram. De recordopbrengst voor één slof Marlboro werd vastgesteld op 500 D-Mark tijdens de Bosnische oorlog

BOSNIË-HERCEGOVINA MILITAIR / NAVO

In de donorconferentie in Ankara, waar 32 landen vertegenwoordigd waren, krijgen de Amerikanen nauwelijks steun voor de opbouw van het moslim-Kroatisch leger. Met deze hulp bij de opbouw van het Moslim-Kroatisch leger beogen de Amerikanen een evenwicht tussen de legers in de Balkan-regio aan te brengen. Slechts enkele landen willen meedoen in de vorm van het beschikbaar stellen van trainings-faciliteiten voor de training van de soldaten van de moslim-Kroatische Federatie. De meeste

Westerse landen zijn bang voor een wapenwedloop op de Balkan. Carl Bildt, de Hoge Commissaris, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het civiele deel van het Akkoord van DAYTON, heeft erop gewezen dat de legers beslag zullen leggen op de toch al schaarse economische middelen van het verwoeste land. De meeste Westerse landen en de Europese Unie onderstrepen de woorden van Bildt, dat beter geld uitgegeven kan worden voor de wederopbouw van het zwaar geteisterde Bosnië.

Op papier is het Bosnisch-Servisch leger het sterkst. De daadwerkelijke kracht is het afgelopen jaar ernstig verzwakt door de verliezen die het leger heeft geleden, de onderlinge verdeeldheid en de demoralisatie. Ook de economische instorting heeft haar sporen achtergelaten. Het moslim-Kroatisch leger is ontstaan uit moslim officieren uit het voormalige Joegoslavische Volksleger, lokale milities en mafiose bendes. Gebrek aan zware wapens, onervaren kader en bureaucratie zijn de grootste zwakheden van het Moslim-Kroatisch Leger. Het Amerikaanse bedrijf "Military Professional Resources Incorporated" bestempeld zichzelf als de grootste privé-verzameling militaire kennis ter wereld. Eerder al trainde deze firma officieren van het Kroatisch leger en volgens kenners was de bliksemactie "STORM", waarmee de Kroaten vorige zomer de Serven verdreven uit de Kroatische gebieden, een kopie van acties uit de Amerikaanse tactiek boekjes. De Amerikaanse afgezant voor militaire stabilisatie in de Balkan, James Pardew, kwam deze week aan in Sarajevo met een boodschappenlijstje voor wapens van het moslim-Kroatisch leger :

- 15 transporthelicopters
- 45 tanks
- 80 pantserwagens
- 43 duizend automatische geweren
- 22 miljoen kogels.

De Amerikanen hebben echter wel eisen gesteld voordat ze aanvangen met het opleiden van soldaten en het leveren van materieel. Zo moeten de strijdkrachten van het Moslimleger en de milities van de Bosnische Kroaten

onder bevel komen van de Minister van Defensie van de Federatie, Vladimir Soljic. Verder eisen de VS dat alle buitenlandse (lees : Iraanse) troepen Bosnië moeten verlaten.

De NATO gaat Bildt helpen met de civiele wederopbouw van Bosnië. Dit hebben de permanente vertegenwoordigers van de NATO-landen geantwoord op een brief van Bildt, welke hij begin deze maand aan Secretaris-Generaal Solana gericht had. De NATO besluit vliegtuigen, helikopters en een verbindingsnetwerk ter beschikking te stellen.

IMPLEMENTATION FORCE (IFOR)

POLITIEK

Generaal George Joulwan, opperbevelhebber van de NATO, zei in Washington dat de Federatie van moslims en Kroaten in Bosnië-Hercegovina "breekbaar" is en dat hij zich "voortdurend zorgen maakt" over het voortbestaan van de samenwerking tussen moslims en Kroaten. Gen. Joulwan wees erop dat het voortbestaan van de Federatie essentieel is voor het voortbestaan van de eenheidsstaat Bosnië zelf. Hij is van mening dat politieke druk moet worden uitgeoefend op en concrete hulp moet worden aangeboden aan beide partijen om de kans van slagen van de Federatie te vergroten. De Duitse regering heeft een bijeenkomst van leiders van de Moslim-Kroatische Federatie in Duitsland af gezegd. Als motief voerde de Duitse regering aan dat beide partijen niet bereid zijn tot het doen van concessies of tot het sluiten van welk compromis dan ook. De woordvoerder van het Duitse Ministerie van Buitenlandse Zaken gaf aan dat beide partijen "kleur moeten bekennen". Ze moeten vrede willen en die kan niet worden afgedwongen door 60.000 soldaten (IFOR-strijdmacht).

ALGEMEEN

De NAVO-troepenmacht (IFOR) in Bosnië-Hercegovina is ervan overtuigd dat, ondanks ontkenningen van de Bosnische regering, nog steeds Iraanse Mudjahedeens-strijders in

Bosnië actief zijn betrokken bij het opleiden van Bosnische militairen. Dit gebeurt op geheime (mogelijk tien) lokaties in Noord- en Centraal Bosnië. Volgens dezelfde bron zouden de Iraanse strijders werken onder de bescherming van het Bureau voor Onderzoek en Documentatie, een inlichtingendienst, die alleen verantwoording verschuldigd is aan President Izetbegovic. President Izetbegovic gaf eerder deze week per brief toe aan twee Amerikaanse senatoren dat nog vijftig tot zestig Mudjahedeën in Bosnië zijn. Dit wordt door IFOR gezien als een ernstige schending van de DAYTON-akkoorden.

NOORD-OOST BOSNIË- HERCEGOVINA / IFOR (US)- SECTOR

INLICHTINGEN

Een Amerikaans interceptiestation heeft eerder deze maand een Servische radioboodschap opgevangen. Na decoding werd duidelijk dat Servische artillerie in schuren verborgen wordt omdat IFOR militairen nauwelijks op boerderijcomplexen inspecteren. Later verklaarde een hoge Amerikaanse militair dat zij respect hebben voor de privé domeinen van de burgerbevolking. Nu duidelijk wordt welk spel de Serviërs spelen zullen IFOR-militairen vaker op afgelegen boerderijcomplexen gaan inspecteren. Kolonel Charles Green, Commander 205th Military Intelligence Brigade, verklaarde tevens dat de oorlogvoerende partijen weten dat ook zij worden afgeluisterd. De Amerikanen hebben 1.000 inlichtingen specialisten in NW-Bosnië gestationeerd en nationale inlichtingen ondersteuningsteams van de CIA, DIA en NSA op het hoofdkwartier in Tuzla. Anderen verklaarden dat Amerikaanse eenheden kunnen beschikken over inlichtingen die zijn verzameld door EH-60 "QUICKFIX"-helikopters en "GUARDRAIL"-verkenningsvliegtuigen, welke gestationeerd zijn in Hongarije. De JSTARS-vliegtuigen van de Amerikaanse Luchtmacht controleren op wapensmokkel uit Kroatië over de rivier de Sava. Luisterposten zijn geïnstalleerd

op hoge heuveltoppen in het gebied van de Amerikanen, terwijl 100 kleine seismische, infra-rode en magnetische sensoren verplaatsingen registreren in de gebieden van beide Amerikaanse Pantserbrigades.

HOOG BEZOEK VOOR DE AMERIKANEN

De Amerikaanse sector werd deze week verrast met een bezoek van de vrouw van de Amerikaanse President mevrouw Hilary Clinton. Mevrouw Clinton en haar dochter Chelsea bezochten o.a. de Amerikaanse basis in Tuzla waar zij met diverse personen spraken. Volgens een zegsman uit het Witte Huis is het bezoek bedoeld om "de verbintenis van de VS aan democratie in dat deel van de wereld te bevestigen en steun te geven aan de Amerikaanse troepen en hun familie in Bosnië".

Hillary Clinton, watched by her daughter Chelsea, hugs Emina Bicakic, eight, who read a poem she had written when the First Lady arrived at Tuzla airbase yesterday during her eight-day European goodwill tour

Herald Tribune, 26 maart 1996

De verstandhouding tussen de Russen en de Amerikanen in Sector Noord is op alle niveaus geweldig. Amerikaanse en Russische officieren gaan over en weer bij elkaar op bezoek en praten over hun militaire kennis. Het verbaast de Russen b.v. dat de Amerikanen vrouwelijke officieren hebben, die

mannelijke militairen commanderen, waarbij de opdracht nog uitgevoerd wordt ook. Amerikanen verwonderen zich over het feit dat de Russische officieren 24 uur per dag met hun soldaten bezig zijn. Beide constateren dat de afstand tussen officieren en soldaten groot is, opnieuw een overeenkomst tussen hun legers. Een Russische officier was van mening dat de Amerikanen erg vrij met hun ondergeschikten zouden omgaan, niets is echter minder waar. Ook viert de bureaucratie in beide legers hoogtij. Broederlijk wisselen ze insignes uit en roemen de goede contacten, echter van echte samenwerking is geen sprake. De Amerikanen opereren in hun eigen gebieden, evenals de Russen. De Amerikanen voeren dieselolie op uit Amerika en de Russen kopen met water aangelengde brandstof op de lokale markt. Als een Rus met een lege tank

op een Amerikaanse post komt vraagt hij tevergeefs om hulp.

WEST BOSNIË- HERCEGOVINA / IFOR (UK)- SECTOR

Zoals in het vredesakkoord van

DAYTON is afgesproken zijn Bosnisch-Servische militairen op D+91 (21 maart) het gebied dat bekend staat als het Devil's anvil (Duivels aambeeld) binnengetrokken. Onder toezicht van circa 2.000 IFOR-militairen verplaatsten vier colonne's zich naar Mrkonjic Grad en Sipovo. Hun doel was de voormalige Servische kazerne in KULA, 25 km ten westen van Mrkonjic Grad. De HVO (het Bosnisch-Kroatisch Leger) heeft de kazerne in een vuilnisbelt herschapen en alles meegenomen wat ze konden gebruiken. Wat niet meegenomen kon worden werd in brand gestoken. Een veertigtal soldaten zal gelegerd worden in de plaatsen Gorni Ribnik, Baraci, Natpolje en Todorici. Het nu door de Bosnische Serviërs betrokken gebied was tot voor kort in handen van moslim-Kroatische militairen. Ook de burgerbevolking keert terug naar de plaatsen, vanwaar zij in het verleden verdreven waren. Naar schatting van IFOR-troepen zijn 20.000 van de oorspronkelijk 45.000 bewoners inmiddels naar hun huizen teruggekeerd. De burgemeester van Mrkonjic Grad is blij met de terugkeer van de militairen, maar, verklaart hij "ik hoop dat ze mee zullen helpen met de wederopbouw van de stad". Militair gesproken voelt hij zich veilig maar de stad is één grote kapotgeschoten puinhoop. Hij zegt aangeklopt te hebben bij de hulpverleningsorganisaties, maar dat niemand hem kan helpen. Op dit moment is in de stad geen water, geen elektriciteit en geen telefoon. Daar zal snel iets aan moeten gebeuren. In de textiel- en de schoenenfabriek zijn alle machines verdwenen. Ook de middelen van de openbare voorzieningen, zoals brandweerauto's, ambulances en sneeuwruimvoertuigen zijn verdwenen. Meegenomen door de Bosnische Kroaten bij hun vertrek naar elders. Helaas voor de burgemeester heeft een vertegenwoordiger van het leger op de kazerne in Kula verklaard dat zij alleen de rommel op de kazerne zullen opruimen om vervolgens onder toezicht van IFOR de kazerne weer bewoonbaar te maken.

ZUID-OOST BOSNIË- HERCEGOVINA / IFOR (FR)- SECTOR

De Bosnisch-Servische leiders hebben de Servische bevolking van Sarajevo gedwongen tot een massale uittocht. Duizenden Serviërs vertrokken uit de wijken die inmiddels zijn overgedragen aan de Bosnisch-Kroatische Federatie. Anderzijds deed de regering van de federatie niets om deze "exodus" tegen te gaan. Dit alles staat te lezen in het eerste VN-rapport over de 60.000 man tellende Internationale Politiemacht van de VN (IPTF). De aanwezigheid van de IPTF kon niet voorkomen dat 90 procent van de Servische bevolking de afgelopen weken uit Sarajevo is vertrokken.

VERENIGDE NATIES

SEBRENICA

In de afgelopen maand heeft Elisabeth Rehn, de speciale afgezant van de VN voor de mensenrechten in ex-Joegoslavië, de omgeving van Sebrenica bezocht. Na de val van Sebrenica (juli '95) zijn door de Bosnische Serviërs 3.000 en waarschijnlijk zelfs 8.000 mensen (hoofdzakelijk moslims) vermoord. Dit schrijft ze in haar rapport. Volgens Mevrouw Rehn heeft ze ook bewijzen in handen dat de Bosnische Serviërs in Ljubija in 1992 en bij Sanski Most in okt. '95 op grootte schaal massa moorden hebben gepleegd. Ze houdt Gen. Mladic, commandant van het Bosnisch-Servische leger verantwoordelijk. Samen met 45 andere Bosniërs en 7 Kroaten is hij aangeklaagd bij het VN-Oorlogstribunaal in Den Haag.

Een ooggetuige, de 22-jarige ex-dienstplichtige Drazan Erdemovic van het Bosnisch-Servische Leger, verklaarde aanwezig te zijn geweest bij een moordpartij in het plaatsje Pilici. Onder leiding van een Luitenant-kolonel van de veiligheidsdienst van het Bosnisch-Servische Leger werd hij op 20 juli 1995 verplicht om samen met zeven dienstkameraden moslim mannen neer te schieten. Hij verklaarde dat

de hele groep ongeveer 1200 burgers heeft vermoordt. Hij heeft aangekondigd dat hij bereid is voor het VN-tribunaal in Den Haag te getuigen.

De eerste door de VN georganiseerde terugkeer van vluchtelingen naar Bosnië heeft op 26 maart j.l. plaatsgevonden. Aan deze terugkeer is door de VN vier maanden van bureaucratisch regelen aan vooraf gegaan, volgens de Internationale Organisatie voor Migratie. Het gaat om ongeveer 54 Bosnische moslims die waren ondergebracht in een vluchtelingenkamp in het Hongaarse Nagyatad. Zij worden met twee bussen via Bihac naar Tuzla gebracht. De VN-vertegenwoordiger in Hongarije de heer Philippe Labreuve heeft zich laatdunkend uitgelaten over deze terugkeer. Als vier maanden nodig zijn voor 54 vluchtelingen wat kost het dan om 200.000 vluchtelingen te laten terugkeren ?

VN - OORLOGSTRIBUNAAL

De Kroatische President Tudjman en zijn Servische ambtgenoot Milosevic hebben tijdens de vergadering van de Contactgroep op 23 maart ingestemd met de overdracht van drie personen aan het VN-Oorlogstribunaal. Het oorlogstribunaal heeft op 22 maart drie moslims en één Kroaat aangeklaagd voor oorlogsmisdaden, begaan tegen Bosnische Serven. Eerder was het tribunaal partijdigheid verweten omdat tot die datum alleen misdaden begaan tegen moslims en Bosnische Kroaten waren aangeklaagd. Van de vier aangeklaagden, Zejnir Delalic (47), Zdravko Mucic (40), Hazim Delic (31) en Esad Landzo (23) hadden de laatste drie een functie in het gevangenkamp Celebeci bij de plaats Konjic in Centraal Bosnië. Zij worden ervan verdacht zich schuldig gemaakt te hebben aan mishandeling en verkrachting van Bosnische Serviërs. Twee van de vier bevinden zich in hechtenis in Duitsland (Delalic) en Oostenrijk (Mucic), waar ze enkele weken geleden gearresteerd zijn. Het Oorlogstribunaal heeft Duitsland verder om de uitlevering gevraagd van

een in Duitsland woonachtige Serf. De man, Goran Lajic, zou als bewaker in het Servische gevangenkamp Keratum (omgeving Prijedor), samen met andere bewakers gevangenen doodgeslagen hebben.

Tegen de voormalige kampcommandant Meakic is door het VN-tribunaal een opsporingsbevel uitgevaardigd.

De Servische autoriteiten willen nog steeds niet meewerken aan de opsporing van de daders van deze moorden. Ook het bezoek van de Amerikaanse VN-ambassadrice Madeleine Albright aan het pas ontdekte massagraf in Oost-Bosnië moet het opsporingsbeleid van het VN-tribunaal in Den Haag ondersteunen. Tijdens haar bezoek werd het massagraf bewaakt door Servische soldaten.

De 35-jarige Bosnisch-Kroatische generaal Tihomir Blaskic, die door het VN-tribunaal is aangeklaagd, wil zich alleen ter beschikking van het tribunaal stellen als hij het voorarrest in de vorm van huisarrest mag doorbrengen. Hiervoor is een miljoen dollar nodig en die heeft Blaskic niet. Om toch aan zijn eis tegemoet te komen wordt in delen van Bosnië-Herzegovina een inzameling gehouden, zodat hij zich over enige tijd wel bij het tribunaal zal melden.

Vrijdag 29 maart is bekend geworden dat de Servische Kolonel Aleksa Krsmanovic niet door het tribunaal vervolgd zal worden. De kolonel die

sedert 12 februari j.l. in de Scheveningse gevangenis vast zit zal terug worden gestuurd en overgedragen aan de Bosnische autoriteiten.

EUROPESE UNIE

De EU-administrateur van Mostar, Hans Koschnick, heeft zich voorstander getoond van het verlengen van het bestuursmandaat door de Europese Unie. Hij is van mening dat het mandaat voor het besturen van Mostar na 23 juli a.s. verlengd moet worden. Hij is van mening dat hiermee nieuwe uitbarstingen van haat tussen moslims en Kroaten voorkomen kunnen worden.

In een gesprek met de Duitse SPD-fractievoorzitter heeft hij aangegeven dat het IFOR-mandaat uitgebreid moet worden met meer politie-taken. Ook pleitte hij voor een verlenging van het IFOR-mandaat aan het einde van het jaar. Hij verklaarde verder dat een derde van de in Duitsland als vluchteling woonachtige Bosniërs naar huis kan terugkeren.

In Brussel hebben de ministers van Buitenlandse Zaken van de bij de Europese Unie aangesloten landen de Spanjaard Ricardo Pérez Casado aangewezen als administrateur van Mostar. Casado, ex-burgemeester van Valencia, vervangt de Duitser Hans Koschnick, die in februari j.l. te kennen gaf zijn taak als bestuurder van Mostar te willen beëindigen.

Hans Koschnick

NRC-Handelsblad, 25 maart 1996

Ricardo Pérez Casado

Foto dpa

Frankfurter Allgemeine, 21 maart 1996

TURKEN (MOSLIMS) EN CHRISTENEN, EEN WANDELING DOOR / HERHALING VAN DE GESCHIEDENIS?

Aooi C. de Waart.

(uit: *De Geschiedenis van Europa; Oorlog en Vrede op de Balkan*).

De directe opvolgers van Mohammed de Veroveraar wisten maar al te goed, dat het aan inspanningen en volharding te danken was, dat een kleine, primitieve, oosterse stam, afkomstig uit het hart van Azië, het tot een rijk (Ottomaanse) had kunnen brengen. Het strekte zich uit van Bagdad tot Marokko en van de Perzische Golf tot de Krim en de Donau. Aan het leger bleven zij dan ook de grootste zorg besteden. Omdat de sultans nog vele jaren lang de enige bezitters van een goed geordend staand leger bleven, waren zij in staat zowel hun onderdanen als hun burens ontzag in te boezemen. Een militair overwicht had het zo machtig gemaakt.

Zij hadden bovendien de verdeeldheid onder de christenen in hun voordeel. Zo kon het Turkse rijk zich sterk uitbreiden. Onder Soleiman de Grote veroverde/bezette zij in de periode 1520 tot 1566 het toenmalige Transsylvanië (Roemenië) en Moldavië en ontnamen Oostenrijk zeven tiende deel van Hongarije. Wat de Turkse heerschappij in Europa bij uitstek kenmerkte, was de verdraagzaamheid op godsdienstig gebied.

De overwinning op de aangewezen beschermers van het christelijke geloof, was voor Europa een geduchte schok. De taak om Europa tegen de Turken te beschermen, was in de eerste plaats in handen van het katholieke Habsburgse huis. Op een voor het katholieke geloof werkelijk kritiek ogenblik kon de heilige roomse keizer, als hoofd van de Latijnse christenheid, nog altijd een beroep doen op wat er in Europa aan kruisvaardersgeest over was. In 1675 dwong de Poolse koning Johan Sobieski de Turken om Podolië (een regio in het zuidelijk deel van de

huidige Russische federatie) en twee derde van Oekraïne aan Polen af te staan, maar hij mikte op nog veel hogere doeleinden. Hij droomde van een kruistocht die de Turken uit Europa zou verdrijven en het Byzantijnse rijk zou herstellen. Natuurlijk was niet iedereen in Europa het met hem eens.

De macht die het Turkse rijk (Ottomaans) ten val bracht was niet rooms maar Grieks, niet kosmopolitisch, maar nationalistisch. Langzamerhand ontwaakte onder de christelijke volken van de Balkan, de Grieken, de Serviërs, de Bulgaren en de Roemenen, het verlangen om het juk van de Turkse onderdrukking af te werpen en een zelfstandige, nationale staat te stichten.

In 1872 kwamen drie vorsten in Berlijn bijeen en sloten een overeenkomst (de Driekeizerbond tussen Rusland, Oostenrijk-Hongarije en Duitsland), waarbij bepaald werd dat zij de status quo in Europa zouden verdedigen en vriendschappelijk zouden samenwerken inzake de Balkankwestie, de bestrijding van het socialisme en het invoeren van hervormingen. Welke vijand was zo aanmatigend, dat hij het tegen 't Driekeizerbond durfde op te nemen?

Het is wel interessant op te merken, dat vóór 1880 in Servië de achilleshiel werd gezien waardoor het in 1872 opgerichte "Reich", later ten val zou worden gebracht. Zo vroeg reeds was het duidelijk, dat de nationalistische beweging van de Slaven het gezag in gevaar zou brengen en de conservatieve grondslagen van Europa zou vernietigen.

In 1875 brak onder de boeren van Bosnië en Hercegowina, die door het Turkse wanbestuur tot wanhoop waren gebracht, een opstand uit, die al gauw op Montenegro, Servië en Bulgarije oversloeg.

Nog nooit tevoren had het slavische nationalisme zo duidelijk en nadruk-

kelijk uiting aan zijn grieven gegeven. Maar de Turken waren te sterk.

Met name Rusland was niet geneigd in de nederlaag van de Slavische zaak in de Balkan te berusten, het had zich in die periode o.a. ten doel gesteld de bevrijding van de Slavische volken in de Balkan te bewerkstelligen. In 1877 verklaarde het aan Turkije de oorlog, die zowel in Europa als Azië gevoerd is. Na de nederlaag moest Turkije de vrede van San Stefano tekenen (1878), waarvan de voornaamste bepaling was de oprichting van een autonoom Groot-Bulgaars rijk, dat zich van de Donau tot de Egeïsche Zee zou uitstrekken en onder bescherming van Rusland zou staan.

Maar de volkomen ondergang van Turkije strookte niet met de belangen van Engeland, dat zijn positie in de Middellandse Zee door Rusland bedreigt zag. Met als gevolg, de Engelsen dreigde Rusland met oorlog als de tsaar niet het verdrag van San Stefano zou herzien. Uitgeput door de oorlog tegen de Turken, eerder dat jaar, moest Rusland erin berusten dat de hele kwestie van het 'Nabije Oosten' op een congres te Berlijn (juni 1878) geregeld werd. De invloed van Oostenrijk werd uitgebreid en een ernstige slag aan de panslavisten werd toegebracht. Wel werden elf miljoen christenen van het Turkse juk bevrijd, maar Bosnië en Hercegowina zagen zich onder Oostenrijks bestuur geplaatst en het nieuwe Bulgaarse rijk werd tot het gebied tussen Donau en Balkan beperkt.

Zo was in het 'Reich' een breuk gekomen, waardoor het tsaristische Rusland ten slotte in de armen van de Franse republiek is gedreven. Van alle resultaten die het verzet van de Slaven tegen het Turkse wanbeheer heeft gehad, is deze in zijn gevolgen wel de ernstigste geweest.

Zolang de Serviërs onder Turkse heerschappij hadden gestaan, waren de Kroaten trouwe onderdanen van de Oostenrijkse-Hongaarse keizer geweest, maar hoewel katholiek, waren zij zowel naar taal als afkomst Serviërs. De Kroatische sympathie voor de Serviërs werd nog versterkt door de

gemeenschappelijke haat die beide volken ten opzichte van de Hongaren koesterden. Het is dus niet te verwonderen, dat de Oostenrijkse regering Servië als vijand beschouwde. Aan de Zuidelijke grenzen van het rijk bevond zich deze staat, weliswaar klein in omvang en bevolkingsaantal, maar goed bewapend, strijdvaardig en een middelpunt vormend van propaganda voor de Slavische ideeën. Hoe gemakkelijk kon zich vanuit Servië een beweging verbreiden over verwante stammen, die Oostenrijkse onderdanen waren, met het gevolg dat de zuidelijke gewesten van het rijk zich zouden willen afscheiden? Men begreep bovendien maar al te goed, hoe gemakkelijk een dergelijke beweging weerklank zou vinden bij de ontevreden, emotionele Slavische volken die in het midden en noorden van het rijk woonden.

Nog dieper was het wantrouwen in

Oostenrijk, toen in 1903 enige officieren die tot een geheim nationalistisch genootschap, "de Zwarte Hand", behoorden, het paleis van Belgrado binnendrongen en Koning Alexander met zijn vrouw, die als conservatief en pro-Oostenrijks bekend stonden, vermoorden. De Zwarte Hand schrok er niet voor terug enige misdaad te plegen om hun ideaal te verwerkelijken. De vereniging van alle Zuidslaven, onder de nieuwe Servische kroondrager, koning Peter -een beminnelijke bejaarde man- was een eerste optie.

De staatslieden in Europa, wilden in het begin van de twintigste eeuw de Serviërs, een volk van moordenaars en samenzweerders, mores leren en al de ellendige Slavische volken eens flink op hun plaats zetten.

In december 1912 begonnen onderhandelingen in Londen om een nieuwe kaart van de Balkan te ontwerpen. Oostenrijk, meer dan ooit bevreesd

voor het nu veel sterkere en meer zelfbewuste Servië, wilde verhinderen dat Servië een uitgang naar de Adriatische Zee kreeg. In dit streven werd het door Italië gesteund, terwijl Rusland erop stond, dat Servië die zee havens zou verwerven.

Weer scheen de oorlog onvermijdelijk. Maar de Engelsen en de Duitsers wisten hun respectievelijke bondgenoten te kalmeren. De moeilijkheid werd voorlopig opgelost door de oprichting van een zelfstandige staat Albanië.

CONCLUSIE

In het verleden zijn diverse grootmachten stuk gelopen op de Balkan. Nadat de UN, WEU, bijzondere commissies, de Contactgroep en uiteindelijk de NATO zich met het probleemgebied de Balkan heeft bemoeit. Je kunt je afvragen of er in deze geschiedenis een les voor ons te leren is. Wij zijn van mening dat hier mogelijk iets dreigens op ons ligt te wachten.

KOSOVO-ALBANEZEN

Aooi C. de Waart

Bron: The RUSI International Security Review 1996, Geschiedenis van Europa en de media.

Nu, na een politiek steekspel, uiteindelijk IFOR in Bosnië-Herzegowina is ontplooid reist de vraag: 'What about the rest of Former Yugoslavia'?

(de Volkskrant 20-2-96) Een tot dusver onbekende Albanese organisatie, Het Kosovo Bevrijdingsleger, heeft de verantwoording opgeëist voor een serie bomaanslagen in zes Servische vluchtelingenkampen in de Kosovo regio. In een brief aan Albanese kranten verklaart de organisatie dat de aanslagen 'een eerste waarschuwing zijn aan de Servische bezetters'.

HET ALBANESE VRAAGSTUK IS ALS EEN VULKAAN DIE VROEGER OF LATER TOT UITBARSTING KAN KOMEN.

In Kosovo, een regio in het zuiden van Servië en grenzend aan Albanië, be-

staat 90% van de bevolking uit etnische Albanese, het bestuurlijke apparaat is in (harde) Servische handen (10%). Deze regio wordt zowel door de Albanese als de Serviërs gekoesterd. De Albanese claimen dat zij als eerste in Kosovo aanwezig waren, terwijl de Serviërs dit zien als "Heilige grond" want het was in Kosovo 'Field of the black bird -het Merelveld' waar in 1389 de Servische koning Lazar door de opkomende Turken werd verslagen. De nederlaag die 77.000 Servische slachtoffers eiste wordt nog jaarlijks herdacht als een 'act of heroism' tegen het opkomende Ottomaanse rijk. Nergens lijkt de geschiedenis en politiek zo onlosmakelijk aan elkaar verbonden als in de regio Kosovo. Onder het communistische bewind van Tito hadden de Kosovo-Albanese een aantal belangrijke rechten. Daaronder het recht op regionale autonomie. Eén van de eerste acties ondernomen door de huidige president van Servië en Montenegro (FRJ) Milosevic in 1989 was deze regionale autonomie ongedaan maken. Een kleine tien jaar geleden bedroeg de Servische bevolking in

de regio nog een kwart van het totaal, nu maken zij nog maar acht procent van de bevolking uit. De etnische Serviërs verlaten de regio om economische redenen. Deze is slecht en onderontwikkeld. De regio is niet te vergelijken met andere Servische gebieden waar de wegtrekkende Serven een betere toekomst wacht. Milosevic legde dit uit als 'etnische zuiveringen' uitgevoerd door de Albanese autoriteiten en vernietigde met veel bloedvergieten de Albanese autonomie in Kosovo. Er wordt dan ook gezegd dat de Balkanoorlog begon in Kosovo, alhoewel de meeste westerse regeringen dit feit negeren. Tijdens de diverse stadia van de oorlog in Bosnië-Herzegowina en Kroatië bleef het opvallend rustig in de regio Kosovo. Maar het was/is de stilte van een begraafplaats en wellicht met ongekende consequenties. De lokale Albanese leiders ontwierpen in 1990 een eigen Grondwet. In 1991 gevolgd door het uitroepen van een onafhankelijke staat, los van Joegoslavië. Daarna worden er in 1992 verkiezingen gehouden. Ondanks het feit dat de Servische leider Milosevic al deze handelingen onwettig verklaarde, heeft de Albanese leider Ibrahim Rugova, de strijd naar

onafhankelijkheid voortgezet. Zo is zijn regering ondergronds actief, maar ook scholen, universiteiten, ziekenhuizen en een aantal overige groeperingen opereren ondergronds. Ze zouden zelfs beschikken over een ondergronds wapenarsenaal. De nooit uitgesproken Albanese hoop was gevestigd op het keren van het tij tegen Servië in deze oorlog op de Balkan. Daarmee wordt getracht hun rebellie te starten op een onverwacht moment. Het Westen en de Verenigde Staten haalden een streep door de rekening.

Opmerkelijk is dat de van oorlogsmisdaden verdachte Servische president Milosevic, door het 'Westen' is geaccepteerd als vertegenwoordiger van 'alle Serven'. Het Westen en de Verenigde Staten hebben vier jaar geprobeerd te voorkomen dat de Krajina en Bosnische Serviërs samensmolten met de Serven uit Klein-Joegoslavië (FRJ-Servië en Montenegro). Door het voorstellen en accepteren van Slobodan Milosevic als algemeen vertegenwoordiger van 'alle Serviërs in de Balkanregio' tijdens en na het Dayton overleg, hebben zij precies het tegenovergestelde bereikt.

Alhoewel de Kosovo-Albanezen het ondergrondse verhaal ontkennen, bestaat het vermoeden dat als zij eenmaal zijn gescheiden van de FRJ ze zich bij Albanië willen voegen. Om het nog ingewikkelder te maken heeft ook Macedonië, een aangrenzende republiek van de FRJ, eveneens een grote (25%) etnische Albanese bevolking. Een botsing tussen de Kosovo-Albanezen en Servië zal dan ook zeer waarschijnlijk overslaan naar Macedonië. Als dat gebeurt is het eveneens waarschijnlijk dat de aangrenzende landen Roemenië en Griekenland onmogelijk neutraal kunnen blijven in deze strijd. Het voorkomen van dit 'Nightmare Scenario' was een hoofddoelstelling voor het Westen en de US. Als preventief middel ontplooid Amerika troepen in Macedonië (UNPREDEP). Deze troepen hadden als doel het veiligstellen van de republiek. Amerika's politieke

acties zijn erop gericht om Albanië buiten het conflict te houden. Het Westen werkt hard om dit bij Griekenland en Roemenië te bewerkstelligen. Tijdens het Balkan-vredesoverleg in Dayton Ohio, demonstreerden Kosovo-Albanezen, op veilige afstand gehouden, voor hun belangen. Hun eis voor een hoorzitting werd door de leidende Amerikaanse autoriteiten genegeerd. De Amerikaanse autoriteiten, de belangrijkste spelers op het Balkanschaakbord, denken dat ze een oplossing hebben voor het Kosovo probleem; de Serviërs moeten worden aangemoedigd om de etnische Kosovo-Albanezen autonomie te geven, terwijl de Kosovo Albanese ervan moeten worden overtuigd dat ze geen onafhankelijkheid kunnen krijgen van Servië!

Je kunt je afvragen of dit zal werken. Autonomie heeft immers alleen zin in een land waar 'Law and Order' heerst. Dit is zeker niet te vinden in het Servië van Milosevic. Nog gevaarlijker is dat het moment van autonomie is gepasseerd; jonge Kosovo-Albanezen, bijna 10 jaar geterroriseerd door de Serviërs, zijn niet meer geïnteresseerd in compromissen.

In tegenstelling tot de huidige voorstellingen heeft Milosevic geen behoefte aan een oorlog in de Kosovo regio. Zijn tactiek is erop gericht om de druk op de Kosovo-Albanezen op te voeren zodat ze uit zichzelf uit de regio zullen wegtrekken. Sinds 1991 heeft deze tactiek al 30.000 Kosovo-Albanezen doen vertrekken. De lege plaatsen worden, vaak onder dwang, opgevuld door Bosnisch-Servische en Krajinavluchtelingen (11.000 in 1995). De Servische leiding gaat ervan uit dat, mochten er gewelddadigheden uitbreken in de regio Kosovo, het Westen hier meer last van heeft dan de Serviërs. Het is een publiek geheim op de Balkan dat het Westen dan de grenzen met Macedonië en Albanië zal sluiten. Dit zou Milosevic bijzonder goed uit komen, want het Westen kan op die manier controle uitoefenen over Kosovo, om erger te voorkomen, "een

Balkanoorlog". De mogelijke oplossing voor Kosovo was tijdens het Dayton vredesoverleg in Ohio. Maar deze mogelijkheid is gepasseerd.

De oorlog in de westelijke hoek van de Balkan is mogelijk bedwongen, wat nu in het zuiden?

Er zal geen permanente vrede heersen op de Balkan zonder een juiste oplossing voor het Albanese probleem. Hierop had/heeft het Westen (nog) geen antwoord.

Concluderend lijkt het optreden van IFOR meer op het zuiveren van het Westerse politieke geweten dan het tegengaan van etnische zuiveringen. Als het er straks op aankomt de moslims onder controle te houden zijn mogelijk de Bosnische-Kroaten en de Serviërs geen vijand maar vrienden. Mogelijk alle inspanningen ten spijt, Bosnië-Herzegowina lijkt voorbestemd een protectoraat te worden van Kroatië o.l.v. president Tudjman. Een land onafhankelijk bij naam maar politiek opgehangen aan de Kroatische president Tudjman. Als de Serviërs in de toekomst problemen maken hoeft Tudjman de moslims maar aan te moedigen om een hernieuwd offensief te starten, de commandanten van het V en VII korps BIH hebben samen nog steeds de afspraak om in Banja Luka koffie te drinken. Sinds het Westen en de US vrede willen op de Balkan zullen ze de Kroaten ervan moeten overtuigen om een constante druk op de moslims uit te oefenen.

In het leggen van de beargumenteerde gronden voor het sturen van US troepen i.h.k.v. IFOR naar Bosnië-Herzegowina geeft de US regering aan dat "het voortbestaan van de NATO afhankelijk is van het succes van IFOR".

In 1914 vormde het Servische nationalisme, de aanleiding tot de Eerste Wereld Oorlog.

De vraag kan worden gesteld; wordt vroeger of later het Westen geconfronteerd met een groter Balkan conflict? "De Derde Wereld Oorlog, zoals Kardzic al heeft aangegeven"?

INLICHTINGEN-PROBLEEM IS 'UITDAGING' ?

Elnt D.A. van Amerom

Het zijn gevaarlijke, verwarrende dagen in Israël. Een tijd waarin de noodzaak van het voortbestaan een generatie-oud verlangen naar vrede verdringt. Veiligheid heeft nu de hoogste prioriteit. Premier Peres, met de datum 29 mei (verkiezingen) in het achterhoofd, kan zich een nieuw zelfmoorddebakel in Israël niet veroorloven. En daar heeft hij PLO-leider Yasser Arafat voor nodig. Yasser, een grote individualist, staat inmiddels onder druk van iedereen. Zijn Palestijnse volk aan de ene, Israël en de internationale gemeenschap aan de andere kant. 'Eerlijk gezegd', zei onlangs zijn adviseur (dr. Ahmed Tibi), 'moet die druk nog maar even duren. Want ik ken hem langer dan vandaag: alleen als hij klem zit, komt hij echt in actie'. De druk blijft, de acties in de autonome Palestijnse gebieden gaan dus onverminderd door...

In dit overzicht komen de volgende onderwerpen aan de orde, getiteld:

- **RAPPORTAGE VEILIGHEIDSDIENSTEN;**
- **INLICHTINGEN-PROBLEEM IS 'UITDAGING';**
- **HIGHLIGHTS;**
- **PLO-POLITIEKE UITSPRAKEN.**

Voor dit overzicht is o.a. gebruik gemaakt van de volgende periodieken: De Volkskrant, de Telegraaf, NRC Handelsblad, het Algemeen Dagblad, Trouw, Elsevier, Frankfurter Allgemeine, Le Monde, The Times, International Herald Tribune, Middle East International en The Middle East Observer.

RAPPORTAGE VEILIGHEIDSDIENSTEN

Dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van PLO en Israël niet in eerste

instantie preventief druk doende zijn, is een open deur intrappen. Incidenten worden achteraf geëvalueerd en naast de ondervraagrapporten en getuigenverklaringen gelegd, waarna analyse volgt. Het resultaat hiervan is dat plannen worden bijgesteld, verklaringen worden gerectificeerd en nieuwe of aanvullende maatregelen worden genomen. Open bronnen vermelden alleen 'hot-news' zo spoedig mogelijk. In hun ogen schijnbaar onbelangrijke randinformatie is vaak pas dagen later bijgevoegd om een 'mager' artikel te vullen. Toch waren uit de weekendedities, die pas op 18 maart worden aangeleverd, belangrijke mededelingen te distilleren. Zo ook het volgende:

Israëliische soldaten in actie in Hebron

Elsevier, 16 maart 1996

ONDERZOEK AANSLAG TEL AVIV

Na krap 14 dagen onderzoek met betrekking tot de aanslag op 4 maart in Tel Aviv, kwam men tot enkele belangrijke conclusies. Omdat het snel melden van onderzoeksresultaten gezien de omstandigheden belangrijk leek en Hamas immers toch de verantwoordelijkheid had opgeëist, kwam men te snel met de naam van de mogelijke dader: Salah Abdel-Rahim Ishaq. Nadat later de ouders van ene Ramzi

Obeid bij de Palestijnse politie aangifte hadden gedaan van de vermissing van hun zoon en tevens zijn foto ter beschikking van het onderzoek hadden afgestaan, kwam men tot een andere conclusie. De chauffeur van de vrachtwagen, identificeerde Obeid nu als de zelfmoorddader die hij uit Gaza had gesmokkeld. Het feit dat de 24-jarige Ramzi Obeid lid was van de extremistische Jihad-beweging, correspondeerde met de eerdere mededeling dat de vrachtwagenchauffeur door een Jihad-lid was benaderd om een kennis voor 1200 dollar naar Tel Aviv te brengen. Rest de vraag waarom Hamas de verantwoordelijkheid opeist voor daden die de Jihad heeft uitgevoerd!

Een andere vraag van het onderzoek betrof, hoe het mogelijk was dat de vrachtwagen onvoldoende was gecontroleerd bij de grens van de Gaza-strook. Waarschijnlijk was hier sprake van onzorgvuldigheid. Vrij vlot werd bekend dat drie Israëlische soldaten voor de krijgsraad moeten verschijnen omdat zij de in de vrachtwagen verstopte Palestijn niet hadden ontdekt. De commandant van de controlepost, een majoor, is inmiddels uit zijn functie gezet en tegen een kolonel zullen disciplinaire maatregelen worden genomen.

VEILIGHEIDSDIENSTEN MELDDEN:

- dat het resultaat van de ondervragingen en onderzoeken weer tot diverse aanhoudingen hebben geleid. Zondag 17 maart werden 12 radicale Palestijnen door Israël opgepakt en in de Gaza-strook arresteerde de Palestijnse politie zelf 35 aanhangers van de islamitische Jihad.
- verder werd gemeld dat een paar dagen eerder een militante moslim gevangen was genomen die een zelfmoordaanslag had willen uitvoeren in Tel Aviv tijdens het bezoek van de Amerikaanse president Clinton. Tevens zouden bij gearresteerde Hamas-activisten kaarten van het vliegveld Ben Gurion bij Tel Aviv (het vliegveld waar Clinton landde !) zijn gevonden.
- dat het Israëlische leger op 19 maart weer huizen heeft opgeblazen. Het

betrof zeven huizen van leden van Hamas en hun familie-leden op de Westelijke Jordaanoever.

- op 20 maart claimde Hezbollah weer een zelfmoordaanslag in Zuid-Libanon. Een extremist had zich naast een Israëlisch legerkonvooi opgeblazen bij het plaatsje Taibeh, oost in de veiligheidssector. Een Israëlische officier werd gedood en vijf militairen raakten daarbij gewond.

Ali Qashmar, 20, the suicide bomber whose attack killed an Israeli officer this week.

the Times, 21 maart 1996

Een militair van de SLA (South Lebanon Army) is door de Israëliërs opgepakt. Hij zou de Hezbollah-dader hebben geholpen. Eerder op de dag werd een andere militair van de SLA gedood door een naast de weg geplaatste bom.

De Israëlische artillerie beschoot hierna enige uren lang Hezbollah-doelen in de Beka'a-vallei. Door een snelle tussenkomst van de VS werd Israël ervan weerhouden een nieuwe aanval in Libanon te doen. Tevens werd de Syrische president Assad 'overtuigd' om de gewapende arm van Hezbollah wat meer aan banden te leggen.

- Het hoofd van de Palestijnse veiligheidsdienst, Mohammed Dahlan, kwam op 26 maart met een belangrijke verklaring. Door de verhoren is het bestaan ontdekt van een tot nu toe onbekende splintergroep van Ezzedin al-Qassam, de gewapende arm van

Hamas. Het zou gaan om een terroristennetwerk met de naam 'Geheime Apparaat'. Abu Elwan, een hoge Hamas-functionaris die eerder deze maand was opgepakt, omschreef zijn rol in het netwerk van 'Geheime Apparaat' als LSO tussen de voortvluchtige leden, de geheime cellen en het Jordaanse Hamas-commando. De meeste leden zijn onbekend. Anderen zouden een Israëlisch paspoort bezitten en daardoor dus vrije toegang tot Israëlisch gebied. Omdat het onderzoek nog loopt gaf Dahlan geen verdere bijzonderheden.

- Premier Peres maakte op de 45ste jaarvergadering van het Internationale Persinstituut (IPI) in Jeruzalem bekend dat moslim-fundamentalisten proberen aan kernwapens te komen om de internationale gemeenschap uit te dagen. "Tegen het einde van deze eeuw zal één van ons winnen en één van ons verliezen", aldus Peres. De premier riep op tot de vorming van een brede coalitie tegen Iran, Irak en Libië-landen die volgens hem 'losgeslagen' zijn. Verder beloofde hij dat de vredesonderhandelingen met Syrië zullen worden hervat. Elk vredesakkoord zal in een referendum worden voorgelegd aan de Israëlische bevolking, aldus Peres.

- In de nacht van 27 op 28 maart heeft het Israëlische leger, samen met Palestijnse en Israëlische politie, grootschalige razzia's op de Westelijke Jordaanoever uitgevoerd. De operatie werd door de veiligheidsdienst Shin Beth ondersteund. Er zouden 376 Palestijnen, voornamelijk studenten van de universiteit in Bir Zeit, zijn opgepakt. De meesten zullen naar hun oorspronkelijke woongebied, de Gaza-strook, worden teruggebracht. Onderminister van Defensie, Ori Orr, verklaarde het optreden met de mededeling dat het merendeel van de gearresteerde studenten de opdracht om naar de Gaza-strook terug te keren hadden genegeerd. Volgens Orr waren de soldaten ook op zoek naar Hamas-leden die in de buitenwijken van Ramallah zouden zijn ondergedoken.

In de loop van de dag gingen in het nabijgelegen Ramallah ca. 400 studenten de straat op om tegen de nachtelijke acties en de uitzettingen te protesteren. Gecombineerde Palestijns-Israëlische politiepatrouilles werden hierbij met stenen bekogeld.

- Zaterdag 30 maart was het weer paniek in Noord-Israël. De Hezbollah vuurde maar liefst 28 Katoesja-raketten (zie ook de scoop-special in dit nummer) af op doelen in de noordelijke grensstreek. Israël reageerde door vanuit de veiligheidszone (in Zuid-Libanon), met tanks en artillerie 15 dorpen onder vuur te nemen. Hezbollah had het vuur geopend, uit wraak voor de dood van twee shi'itische burgers die per vergissing door Israëlische gevechtshelicopters waren beschoten.

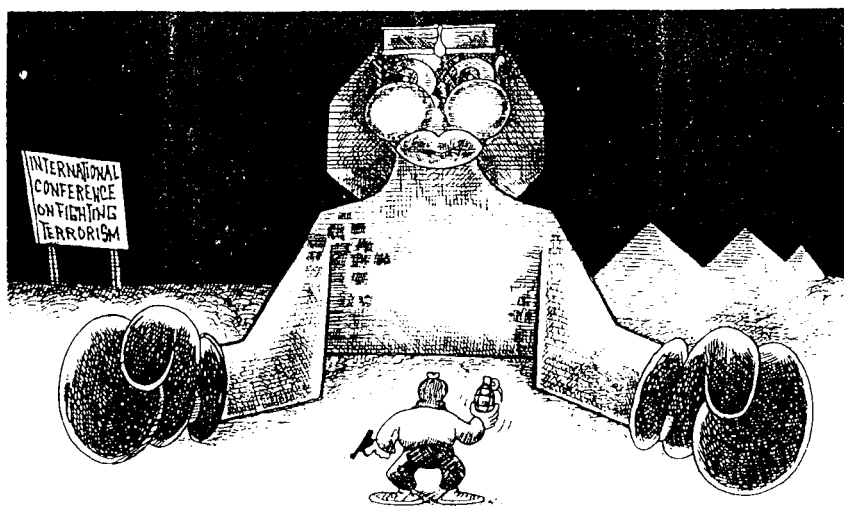
Israël vroeg later op de dag de VS en Syrië om te helpen voorkomen, dat de strijd in Zuid-libanon zou escaleren. Dat heeft blijkbaar geholpen, want gedurende de rest van het weekend werden geen incidenten meer gemeld.

INLICHTINGEN-PROBLEEM IS 'UITDAGING'

RESULTAAT ANTI-TERREUR TOP

Leek in eerste instantie de slotverklaring van de korte top-conferentie weinig opzienbarends te bevatten, achteraf bleek het meest concrete resultaat van de anti-terreur top in Sharm al-Sheikh vierledig te zijn:

- 1.- Honderd miljoen dollar Amerikaanse steun aan Israël tbv de terreurbestrijding,
- 2.- De Amerikaanse en Israëlische inlichtingendiensten zullen nog nauwer samenwerken,
- 3.- De oppervlakkige inlichtings-samenwerking, die tussen Israël en de Arabische landen (waarmee een vredesverdrag is gesloten) bestaat, wordt geïntensiveerd, en
- 4.- Samenwerking met Arabische landen waarmee nog geen inlichtingen-contact bestond (en waarmee Israël formeel nog mee in oorlog is!).

Middle East International, 15 maart 1996

SPIJKERS MET KOPPEN

Het minst grote probleem lag bij de punten 1 t/m 3. Terwijl de 'hoge heren' druk aan het confereren waren, werden in de over het hotelterrein verspreid staande vakantie-bungalows reeds contacten gelegd door de hoofden van de verschillende geheime diensten. Het betrof hier het aftasten van elkaars posities en het (voorzichtig) uitwisselen van informatie. Volgens Isralische waarnemers werden toen al spijkers met koppen geslagen. Het zou om informatie gaan over geplande terreuraanslagen en gegevens over de geldstroom naar de Hamas-organisatie. Dank zij de aangetrokken banden tussen de veiligheidsdiensten van Israël en Jordanië, was al gebleken dat recentelijk Jordaanse banken als doorgeefluik fungeerden. De samenwerking met de Egyptische geheime dienst is het laatste jaar sterk verbeterd. Ook voor Egypte is de fundamentalistisch-islamitische terreur immers een bedreiging.

DE NIEUWE SAMENWERKING

De Israëlische samenwerking met de veiligheidsdienst van Yassar Arafat is, sinds de zelfmoordaanslagen van februari, in feite aan de PLO-leider opgedrongen. Ogenschijnlijk zit het met de contacten en coördinatie wel goed. De meeste Palestijnse diensthoofden spreken Hebreeuws en kennen hun collega's van Shin-Beth (Israëlische binnenlandse veiligheidsdienst) uit de tijd, dat zij gedurende de intifadah in de gevangnissen zaten. Toch blijft er

wederzijds wantrouwen bestaan. Het hoofd van de Palestijnse veiligheidsdienst in Gaza, Mohammed Dahlan, was (is?) bijvoorbeeld een persoonlijke vriend van Israëls staatsvijand nummer 1, de chef van de militaire arm van Hamas in Israël: Mohammed Deif.

De nieuwe samenwerking tussen de inlichtingendiensten van de Arabische landen waar nog geen contact mee was, zoals die van Saudi-Arabië, Koeweit en Qatar, stelt Israël voor een dilemma. Tot nu toe had Israël in die landen een netwerk van spionnen. En daarmee kan de Mossad (Israëlische buitenlandse veiligheidsdienst) niet doorgaan. Samenwerking echter betekend verlies van controle en grote afhankelijkheid van de goede wil en medewerking van de Arabische landen. En die staan ook niet te springen om zomaar gevoelige informatie door te spelen naar Israël. Kortom, een flinke 'uitdaging' dus!

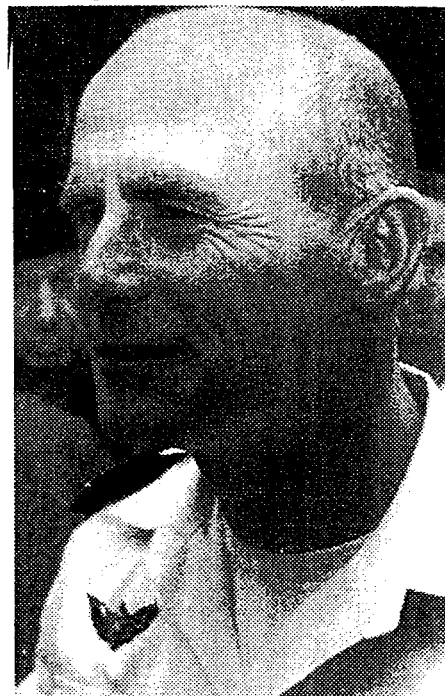
VERVOLG-TOP

Op 28 maart is in Washington de vervolg-bijeenkomst van de anti-terreur top begonnen. Vooraf hadden de Palestijnen geklaagd over de agenda, die geen onderwerpen bevatte over het vlottrekken van het vredesproces en het opheffen van de blokkade van de Palestijnse gebieden. Na het beëindigen van de conferentie reageerden de Palestijnen teleurgesteld. Arafat wilde geen reactie geven op het plan om banen te scheppen in de bouw en om de handel met Egypte, Israël en Jordanië

te stimuleren. Zijn woordvoerder, Nabil Abu Rdainah: "Alleen hulp geven is niet genoeg. De afgrenzing moet worden opgeheven en Israël moet de akkoorden nakomen".

MINDER GEHEIM

De afgelopen periode was het al opgevallen dat in Israël sommige zaken, die vroeger niet openbaar waren, in de publiciteit kwamen. Enige voorbeelden hiervan zijn de publikaties over de watervoorzieningen en de naamsbekendheid van de nieuwe chef van Schabak of Shin Beth (de binnenlandse Veiligheidsdienst), Ami Ayalon.

Frankfurter Allgemeine, 10-02-1996

Was vroeger het hoofd van de Mossad (Israëls geheime Dienst Buitenland) alleen bekend met de letters CH, recent werd medegedeeld dat als nieuwe chef de 51-jarige generaal Danny Yatom was benoemd. Ook de volstrekte geheimhouding rond de kernreactor, gebouwd boven een ondergronds waterreservoir, in Dimona is doorbroken. De tv onthulde op 24 maart problemen zoals geconstateerde kanker bij werknemers en het op onveilige wijze opbergen van radio-actief afval, ergens diep in de Negev-woestijn. Niet ondenkbaar is dat de reactor, vlak bij de Euro-Aziatische breuklijn, tijdens een zware aardbeving kan gaan lekken.

HIGHLIGHTS

1. VERKIEZINGSCAMPAGNE VERVOLGD

Politiek gearrewwar ontstond er op 19 maart naar aanleiding van de plannen om leden van Hamas en de Islamitische Jihad uit te wijzen. De Israëlische regering is echter verdeeld. Op aanbeveling van de militaire autoriteiten is men tevens van plan naaste familieleden van zelfmoordterroristen uit te wijzen.

De storm, die eind februari was ontstaan over de 'uitgelekte' ontwerpvoorstellen van het Palestijns-Israëlisch overleg, was door de zelfmoordaanlagen van begin maart enigszins geluwd. Op 20 maart achtte de oppositie de tijd aangebroken om het vuurtje weer aan te blazen. Met de documenten (het geheime rapport) nu in de hand beschuldigde de burgemeester van Jeruzalem, Ehud Olmert, de Israëlische regering ervan met de PLO te onderhandelen over de verdeling van Israël's hoofdstad. In dat rapport staan verschillende oplossingen voor een toekomstige verdeling van Jeruzalem. Minister (zonder portefeuille) Yossi Beilin, belast met het vredesoverleg, noemde Olmert een 'leugenaar die om politieke redenen de verdeling uit zijn duim zuigt'. Beilin zwoer dat hij nimmer akkoord zal gaan met een verdeling van de hoofdstad. Olmert is namens de Likud kandidaat voor een parlamentszetel bij de verkiezingen van 29 mei.

Op 22 maart sloot de Israëlische politie een wijk rond het Ambassador-Hotel in Oost-Jeruzalem af en verhinderde daardoor de komst van conferentie-deelnemers naar het hotel. De conferentie had als doel om de Palestijnse bewoners van Jeruzalem te laten discussiëren met vertegenwoordigers van de Palestijnse Autonomie Raad, over de toekomst van Jeruzalem. De organisatoren hebben inmiddels een schadeclaim van omgerekend 16.000 gulden bij minister Moshe Shahal (binnenlandse veiligheid) ingediend.

VOORVERKIEZINGEN

In Israël zijn op 26 maart voorverkiezingen gehouden. Aan de hand van de uitslagen van voorverkiezingen worden in Israël de kandidatenlijsten vastgesteld. Na afloop viel het op dat veel voormalige generaals, die pas kort geleden in de politiek zijn gegaan, hoog in de top zijn beland.

AWODA, de Israëlische Arbeiderspartij van Shimon Peres, heeft bij verrassing de 'duif' Uzi Bar'am als tweede na Peres op de kandidaatlijst geplaatst. Uzi is nu minister van Toerisme. De kiezers van de voorverkiezingen gaven duidelijk de voorkeur aan de 'duiven'. Twee voormalige generaals (Barak en Ben-Eliëzer) nestelden zich als derde en vierde direct achter Peres en Bar'am. Op hoge plaatsen staan verder de reserve-generaals Sneh en Orr. Algemeen werd verwacht dat de 'haviken' de voorkeur van de kiezer zouden krijgen.

mogelijk nieuwe Defensie-minister Ariel Sharon. Sharon was ooit generaal en minister van Defensie.

Met de top-militairen boven aan de lijsten willen de partijen het publiek duidelijk maken, dat de persoonlijke veiligheid van de burger in goede handen is. Door het ontbreken van vertegenwoordigers van de half miljoen Russische immigranten en de grote groep Ethiopische joden, worden helaas twee sociale tijdbommen genegeerd. Ook vertegenwoordigers van de Israëlische Arabieren (16% van de bevolking) komen nauwelijks op de verkiesbare plaatsen voor.

Onderwijl is de populariteit van premier Peres weer iets toegenomen, zo bleek uit een op 28 maart bekend gemaakte opiniepeiling. Peres zou nu 50% van de kiezers achter zich hebben, tegen 45% voor zijn opponent Netanyahu.

Middle East International, 15 maart 1996

Bij het LIKUD-blok (Likud/Tsomet/Gesher), de oppositie-combinatie, een zelfde beeld. Ook hier voormalige generaals in de top. Na Likud-leider Binyamin Netanyahu, als tweede de voormalige C- Northern Commando, Yitzhak Mordechai. Op de derde plaats de voormalige bevelhebber Etan. Twee plaatsen lager staat de

2. TURKS WATER

Recent was Turkije in verband met de Israëlisch-Turkse samenwerking in het nieuws. Een vorm van samenwerking tussen Israël en Turkije bestond al langer. Beide landen hebben de afgelopen jaren de onderlinge banden nauwer aangehaald. Vooral op militair gebied, maar ook tussen de inlichtingendien-

sten wordt goed samengewerkt. Israëlische vliegtuigen mogen in Turkije landen en van het Turkse luchtruim mag voor oefeningen gebruik worden gemaakt. Tijdens het bezoek van de Turkse president Suleyman Demirek aan Israël, werd bekend dat een vijftigtal Turkse Phantom-straaljagers door Israël zullen worden gemoderniseerd. Ook werden vier economische verdragen ondertekend, waarvan het opzetten van een vrijhandelszone tussen beide landen het belangrijkste was.

De watervoorzieningen in het Midden-Oosten worden ook wel gezien als dé strategische doelen voor de toekomst. En niet zonder reden. Zo was er begin februari wateroverleg tussen delegaties van Irak en Turkije, later die van Syrië en Irak. In eerste vergaderingen bijeen sprak men over de bronnen en de waterverdeling van de Eufraat en Tigris. Tussen de PLO en Israël was eerder al een overeenkomst gesloten over plannen om tot bronregistratie en waterbeheer in Israël te komen.

Tijdens het Turkse bezoek aan Israël kwam het waterprobleem ook aan de orde. De Turkse president deelde mee dat Turkije bereid is Israël binnen twee jaar 150 miljoen kubieke liter water te verkopen. De uitvoer is wel afhankelijk van de aanleg van een pijpleiding via Syrië en indirect dus van een succesvol resultaat van het vredesoverleg tussen Israël en Syrië. Ook zouden er plannen zijn om het water in enorme plastic zakken naar Israël te slepen. Een rapport dat de Wereldbank op 19 maart over hetzelfde probleem heeft uitgegeven, heet 'Van Schaarste tot Veiligheid'. Er zal 45 tot 60 miljard dollar worden uitgetrokken om de watervoorziening in het Midden-Oosten en Noord-Afrika te verbeteren. Volgens het rapport kan Gaza door zijn gunstige ligging profiteren van de dalende kosten van de ontzilting van zee-water.

3. HULPVERLENINGEN

De Europese Commissie liet in een verklaring op 21 maart weten dat snel voedselhulp zal worden verleend aan

de Palestijnen. Op korte termijn zal 750 ton tarwemeel worden aangeleverd. Door de Israëlische afgrenzing wordt de voedselvoorziening in de autonome gebieden ernstig belemmerd. Met de hulp zou een bedrag van ruim anderhalf miljoen gulden gemoeid zijn.

Nederland heeft, door toedoen van minister Pronk, extra hulp geboden ter waarde van zes miljoen gulden. Drie miljoen zal ten behoeve van noodhulp voor de kampen in de Gaza-strook worden gebruikt. Een tweede bijdrage van drie miljoen gulden is bestemd voor de Palestijnse vluchtelingen in Libanon. De Nederlandse bijdragen komen bovenop de algemene bijdrage van tien miljoen, die voor 1996 staat op de begroting van Ontwikkelings-samenwerking van UNRWA (VN-organisatie voor Palestijnse vluchtelingen).

De Israëlische regering wil de komende jaren voor vele miljarden in de matige infrastructuur investeren. De kansen voor de Netherlands Rail Association (NRA), op een order ter waarde van zo'n 1,4 miljard gulden voor de aanleg van een metronet in Tel Aviv, nemen toe. NRA is ook kanshebber voor de (spoorweg-)ontsluiting van de

in de Negev-woestijn gelegen Beersheba en de Palestijnse gebieden. De opdracht voor onderzoek hiertoe is reeds verstrekt. NRA is op dit moment met een soortgelijke opdracht bezig in Jordanië. Het betreft de spoorweg Amman-Aqaba. Ook Egypte heeft inmiddels belangstelling voor het metroconcept van NRA.

4. DE AFGRENDELING

Mogelijk na de scherpe Egyptische en PLO-kritiek heeft Israël op 24 maart de strenge blokkade van de Palestijnse gebieden enigszins verlicht. Dit gold voor zieken die in Israëlische ziekenhuizen moesten worden verpleegd. Ook mochten Palestijnse arbeiders weer aan het werk in Israëlische nederzettingen en industrieterreinen. Arafat zette zes duizend arbeiders aan het werk in een schoonmaakcampagne in Gaza en ten behoeve van herstelwerk van straten en wegen.

President Peres zei dat er nog veel waarschuwingen binnenkomen over mogelijke nieuwe Hamas-aanslagen. Voordat de afgrenzing wordt opgeheven, moet hier een eind aan komen. Ook moet Arafat volgens hem eerst de leiders en leden van de verschillende terroristische organisaties oppakken, die nog vrij rondlopen. Op 29 maart

Palestijns vluchtelingenkamp Balatah, bij Nablus.
National Geographic, juli 1985

werd bekend gemaakt dat slechts 10 van de 32 op het Israëlische verlanglijstje voorkomende activisten waren opgepakt.

5. HAMAS GAAT DOOR, ISRAËL OOK

In Jordanië kondigde op 24 maart Hamas-woordvoerder Samir Ghosheh aan, dat nieuwe acties in Israël zullen worden uitgevoerd. 'Het is naïef en een illusie om te denken dat het verzet tegen de bezetter zal eindigen', aldus Ghosheh. Het Palestijns parlements-lid en voormalig activist Imad Faludji, heeft de leider van de gewapende arm van Hamas Mohammed Deif opgeroepen zich aan de PA over te geven. Zijn arrestatie wordt door Israël geëist in ruil voor de overdracht van Hebron op 28 maart en dus...vierden 400 joodse kolonisten in Hebron op 29 maart feest omdat de Israëlische regering de terugtrekking voor onbepaalde tijd had opgeschort. In Hebron wonen 120.000 Palestijnen.

6. AMIR VEROORDEELD

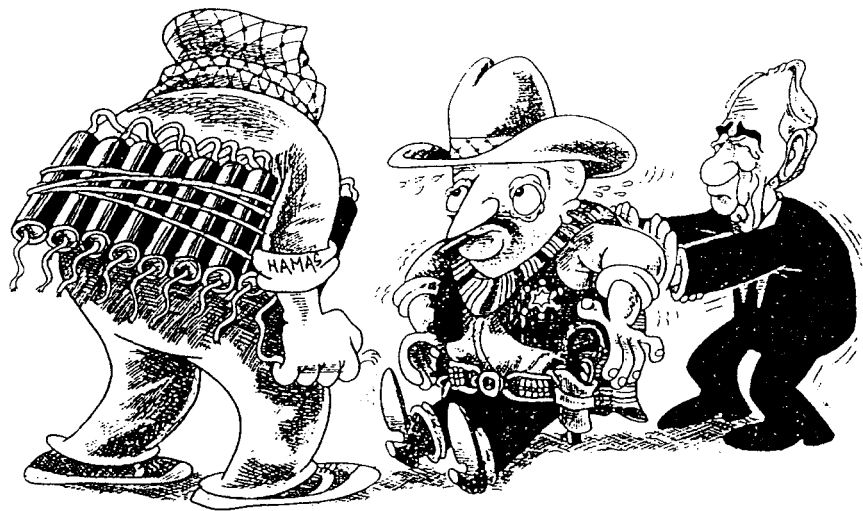
De districtsrechtbank van Tel Aviv heeft op 27 maart uitspraak gedaan inzake de joodse moordenaar van de voormalige premier Rabin, Yigal Amir: Levenslang. In het vonnis waarschuwde de voorzitter van de rechtbank voor de gevaren die Israël bedreigen door het debat over het vredesproces. Ook pleitte hij voor een grondig onderzoek naar het onderwijs-systeem waaruit 'uitwassen' als Amir zijn voortgekomen. De rechtszitting is rechtstreeks op de Israëlische tv uitgezonden.

PLO-POLITIEKE UITSPRAKEN

Op 18 maart werd bekend dat de Palestijnse autonome gebieden voortaan Palestina heten. De Westelijke Jordanoever heet voortaan 'District Noord' en de strook van Gaza 'District Gaza'. 'De nieuwe benamingen geven beter weer, dat de gebieden grotendeels onder Palestijns bestuur staan', aldus Arafat. Tevens beschuldigde hij Iran ervan de opdrachtgever te zijn van de serie bomaanslagen in Israël. Hij beweerde in een interview

aan 'Der Spiegel' over bewijzen te beschikken dat 'Israëlische en Palestijnse extremisten samenzworen om het vredesproces met politiek geweld te torpederen'.

Drie dagen later werd in een vlugschrift in Gaza de oprichting van een nieuwe Palestijnse partij aangekondigd. De nieuwe Islamitisch Nationale Heilspartij wordt geleid door Ismail Abu Schanab, die zich in Israëlische gevangenschap bevindt. De tweede man, die door de Palestijnse politie wordt vastgehouden, is Scheich Ahmad Bahr. De partij wijst de Oslo-overeenkomsten (het vredesproces) af. Tijdens de oprichtingsbijeenkomst waren enkele voormalige Hamas-prominenten aanwezig.

Middle East International, 15 maart 1996

PLO-leider Yasser Arafat is volgens zijn woordvoerder Marwan Kanafani van plan een dialoog aan te gaan met de gevangenen van Hamas en de Islamitische Jihad. Israël reageerde niet op Yasser's plan, maar heeft wel duidelijk gemaakt dat er nog steeds 22 gezochte terroristen niet door de Palestijnse politie zijn opgepakt.

HASSASSIAN-ANALYSE

Regelmatig wordt ook 'de Midden-Oosten politiek' door PLO-prominenten in de internationale pers becommentarieerd. Zo ook verscheen een korte analyse van de Palestijnse politicoloog en hoogleraar in Bethlehem, Manuel Hassassian. Hij is tevens lid van het prestigieuze Inter-

ationale Centrum voor Strategische Studies in Washington.

Naar aanleiding van een interview, waren van hem op 19 maart enkele opmerkelijke uitspraken te lezen, zoals: 'Arafat stemt af op de Israëlische campagne, waarin Iran als een gevaarlijke dreiging wordt voorgesteld'. Op zich niet erg bijzonder, de tweede uitspraak wel: 'Een volgende oorlog in het Midden-Oosten zou wel eens een oorlog tegen Iran kunnen zijn, gevoerd door Israël, de VS en een aantal Arabische bondgenoten. Dit is een reëel gevaar'. Hassassian onderbouwde zijn uitspraak o.a. met: 'Iran is een grootmacht in de regio waar rekening mee gehouden moet worden. Het is niet onredelijk de plaatselijke fundamenta-

listische organisaties als haar troefkaarten te zien'

HAMAS-STUDIE

De Palestijnse politicoloog Ziad Abu-Amr, die een studie over Hamas publiceerde, ziet het wat genuanceerder: 'In tegenstelling tot de Islamitische Jihad, is de Hamas in politiek-ideologisch opzicht niet een puur pro-Iraanse beweging. Fondsen voor de Hamas komen bijvoorbeeld niet alleen uit Iran, maar vooral uit Jordanië, Saudi-Arabië, de Golfstaten, Groot-Brittannië en zelfs de VS. Er zijn berichten dat de Saudische regering Hamas financierde om de PLO te straffen voor haar pro-Iraakse houding tijdens de Golfoorlog. Ook Israël heeft

Hamas in de beginfase gesteund om het succes van de PLO tegen te gaan. De politieke banden tussen Hamas en de Jordaanse tak van de Moslimbroederschap (het Islamitisch Actie Front) is nog steeds zeer hecht', aldus Amr. 'Bij beide organisaties speelt oprechte aversie tegen het vredesproces waarschijnlijk een grotere rol,

dan een bondgenootschap met Iran of andere landen in de regio'.

TOT SLOT... EEN SIGNAAL ?

Hoe het ook zij, voorlopig wordt in Israël alle energie gestopt in het voorkomen van nieuwe aanslagen en het verkrijgen van meer gunst van de kiezers. Een storend gegeven evenwel is

de dreigende situatie in het noorden van het land. Nu Israël er blijkbaar in geslaagd is om de binnenlandse dreiging in de hand te houden, schijnt het alsof de druk op het land naar het noorden is verlegd. Als het laatste juist is, wie zit daar dan achter? Eigen initiatief van Hezbollah? Geleid door Syrië? Op aandrang van Iran?

de Telegraaf, 7 maart 1996

WAT ZIJN 'KATOESJA'-RAKETTEN ?

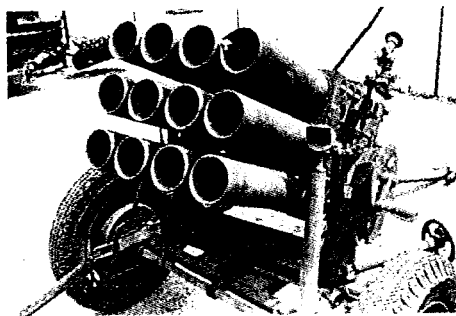
Owi Danens.

In het artikel van de Elnt van Amerom was een melding van een aanval van de Hezbollah met 'Katoesja'-raketten op Noord-Israël.

'Wat voor soort raketten zijn dit', zult u zich wellicht afvragen. Welk inzetmiddel kunnen ze gebruiken? Welk bereik hebben ze, wie levert ze, wat is de uitwerking? In deze special van de Info-Scoop zal ik proberen enige sluiers weg te nemen. Voor deze gegevens is gebruik gemaakt van informatie en foto's uit Jane's Armour and Artillery en Jane's Ammunition Handbook.

De term 'Katoesja' is de Russische benaming voor het Stalinorgel welke in de Tweede Wereldoorlog door de Russen werd gebruikt. In het algemeen ging het hier om een meervoudige raketlanceerinstallatie. Ook de hedendaagse 9A51 Prima en de BM-21 Grad worden door veel journalisten nog steeds aangeduid als Stalinorgel. Het orgel waar de Hezbollah over beschikt is naar alle waarschijnlijkheid een door Iran in licentie gebouwde versie van het Chinese Type 63 of Type 63-I 107 mm meervoudig raketlanceersysteem. In Zuid-Libanon zijn deze, ook plaatselijk gemodificeerde, lanceerinrichtingen door de Israëli's buitgemaakt. De lanceer-richting heeft 3 rijen van 4 lanceer-

pijpen boven elkaar. De lanceerinrichting kan op een éénassig wagentje gemonteerd zijn, wat door mensen, dieren en/of voertuigen getrokken kan worden.

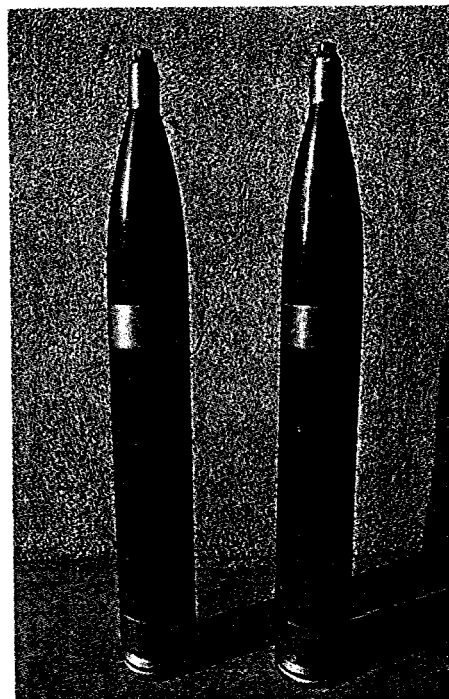
Type 63, buitgemaakt door Israël

In de vuurpositie worden de wielen verwijderd en rust het wagentje aan de achterzijde op de affuitbenen, waaraan 2 schoppen worden gemonteerd en aan de voorzijde op 2 korte poten. De schoppen worden in transportstand meegevoerd aan de bovenzijde van de affuitbenen. Er zijn ook lanceerinrichtingen geleverd, welke op de achterzijde van een Toyota 4x4 truck zijn geplaatst. Dit bevordert de snelle inzet, welke essentieel is voor de 'hit and run' acties van de Hezbollah. Er bestaat ook een enkelvoudige lanceerinrichting op een driepootaffuit (type 85), maar of deze ook wordt gebruikt is twijfelachtig. In noodgevallen kan door de bediener een geïmproviseerde lanceerplaats worden gemaakt van aarde. De raket wordt globaal in de richting van het oppervlaktedoel ge-

richt en m.b.v. een kabel en een set kleine batterijen gelanceerd. De nauwkeurigheid van deze methode neemt af t.o.v. de 12-loops lanceerinrichting, maar indien het doel dicht genoeg genaderd kan worden is de uitwerking meer dan voldoende.

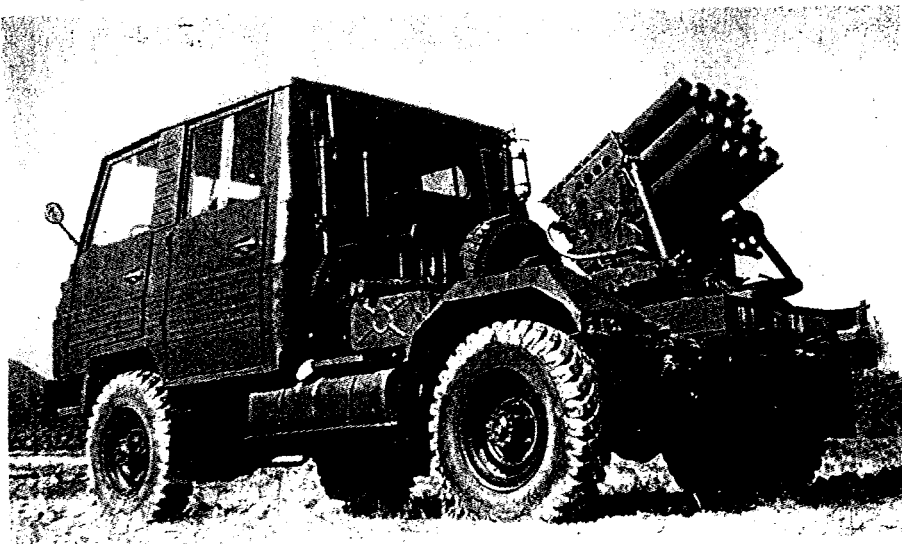
Technische gegevens Type 63	
Kaliber	107 mm
Aantal lopen	12
Vuursnelheid	12 raketten in 7-9 sec
Herlaadtijd	3 min
Gewicht (vuurpositie)	611 kg
Lengte (transport)	2,60 m
Breedte (transport)	1,40 m
Hoogte (transport)	1,20 m
Elevatie	0-60°
Bemanning	5

In Iran worden de raketten gemaakt onder de naam Haseb en ook Noord-Korea heeft ooit aan de PLO lanceerinrichtingen en raketten geleverd.

Chinese 107 mm HE-raketten

De raketten welke gebruikt worden zijn waarschijnlijk van het type HE (High Explosief). De HE-raket is rotatie-gestabiliseerd (± 22.000 r/min). Dit wordt bereikt door 7 uitstroomopeningen in de bodemplaat van de raket. De gevechtsskop is een ruim 8 kg wegend gietijzeren lichaam met 1,2 kg TNT. De ontsteker heeft diverse

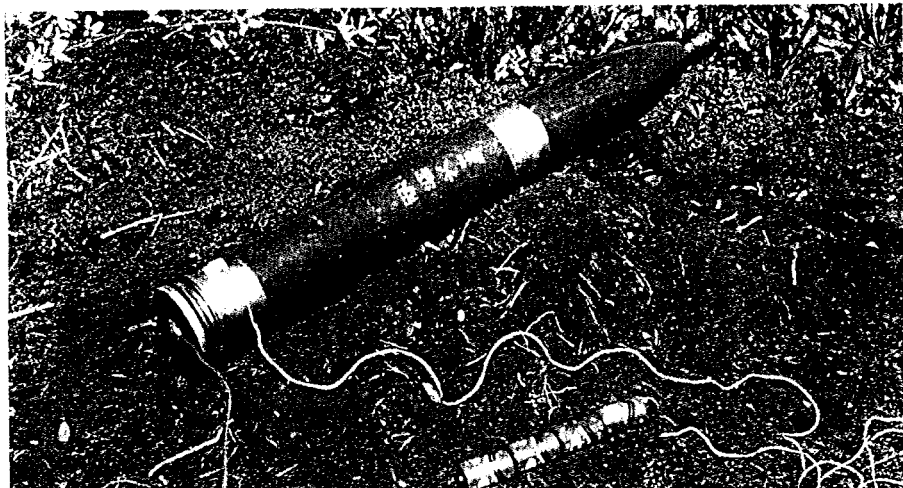

Voorbeeld van type 63 op 4x4 voertuig

opties om af te kunnen gaan. Het schampen van een doel kan voldoende zijn. Ook een vertraagde ontsteking kan gebruikt worden. Bij detonatie wordt in een dodelijke straal van 18.50 m ca 1300 scherven verspreid. Het maximale bereik van de raket is 8500 m, maar er is ook een nieuwere versie met een bereik van 10 km. Bij een maximale dracht komt 80% van de

raketten terecht in een gebied van 150 bij 200 meter.

Technische gegevens 107 mm Haseb	
Lengte	837 mm
Diameter	107 mm
Gewicht	19 kg
Gewicht gevechtshoofd	8,4 kg
Dracht	8500 m
Snelheid	375 m/s

Geïmproviseerde lanceerplaats

Doorsnede HE-raket